

Broj Broj XXV / 2017
Bilten o procesu pregovora
o pristupanju Srbije Evropskoj uniji

IZVEŠTAJ O SRBIJI PRED EVROPSKIM PARLAMENTOM

TEMA BROJA STR. 3–4

(N)EVER CLOSER UNION STR. 5–6

Godina sporog napretka

AKTUELNO STR. 7–8

Poglavlje 27 u Srbiji: još uvek u pripremi
Održivost civilnog društva u novim zemljama
članicama EU i uloga EU fondova

U FOKUSU STR. 9–10

Malta na čelu Evropske unije

PREDSTAVLJAMO STR. 11

Poglavlje 12 – Sigurnost hrane, veterinarska
i fitosanitarna politika

PREGLED NAJVAŽNIJIH DOGAĐAJA

9. januar **Vladavina prava, demokratija, ljudska prava i regionalna saradnja ključni za pristupanje Srbije EU**

Dejvid Mekalister, izvestilac za Srbiju u Evropskom parlamentu (EP), predstavio je Odboru za spoljne poslove nacrt Izveštaja Evropskog parlamenta o Srbiji za 2016. godinu, u kojem ukazuje da su vladavina prava, demokratija, ljudska prava i normalizacija odnosa s Kosovom* ključni u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji. [Više...](#)

18. januar **Dodatnih 7,3 miliona evra pomoći Srbiji za migrante**

Evropska komisija potpisala je ugovor vredan 7,3 miliona evra s Ministarstvom rada, zapošljavanja, boračkih i socijalnih pitanja, Ministarstvom unutrašnjih poslova i Komesarijatom za izbeglice i migracije. Novac će biti iskorišćen za obezbeđivanje adekvatnog smeštaja za izbeglice i migrante, finansiranje operativnih troškova prihvatnih i tranzitnih centara kao i centara za maloletnike bez pratnje staratelja, te za isplatu plata naknadno angažovanom osoblju. [Više...](#)

19. januar **Saglasnost članica EU za otvaranje Poglavlja 26**

Komitet stalnih predstavnika zemalja članica Evropske unije (COREPER) odlučio je da se u pregovorima o članstvu Srbija u EU otvori Poglavlje 26 o kulturi i obrazovanju. Konačnu saglasnost za to dale su i Hrvatska i Bugarska. Srbija bi Poglavlje 26 mogla da otvori u februaru ili martu, a postoji mogućnost da se otvore još dva poglavlja. [Više...](#)

24. januar **Napredak u dijalogu ključan za evrointegracije Srbije i Kosova***

Novi sastanak na visokom nivou u okviru dijaloga za normalizaciju odnosa između

Beograda i Prištine organizovan je na inicijativu Federike Mogerini, visoke predstavnice za spoljnu politiku i bezbednost. Razvoj događaja tokom proteklih dana pokazuje da je potrebna veća posvećenost i angažman obe strane u dijalogu. Napredak u normalizaciji odnosa između Kosova i Srbije i dalje je od presudnog značaja i za Srbiju i za Kosovo*, ali i za Evropsku uniju i Zapadni Balkan u celini. [Više...](#)

25. januar **Mekalister dobio još jednu funkciju u Evropskom parlamentu**

Izvestilac Evropskog parlamenta za Srbiju Dejvid Mekalister izabran je za novog predsedavajućeg Spoljnopolitičkim komitetom Evropskog parlamenta. Mekalister je na toj poziciji zamenio Elmara Broka, takođe predstavnika Evropske narodne partije (EPP) iz redova nemačke CDU. Brok je na čelu Spoljnopolitičkog odbora EP bio u dva mandata: od 1999. do 2007. godine i ponovo od 2012. godine. [Više...](#)

25. januar **Regionalna konferencija „Izveštaji Evropske komisije - pristupne reforme država Zapadnog Balkana“**

Konferencija „Izveštaji Evropske komisije - pristupne reforme država Zapadnog Balkana“, u organizaciji Ministarstva evropskih poslova Crne Gore i nemačke organizacije za međunarodnu saradnju GIZ, održana je u Podgorici. Skupu su prisustvovali predstavnici Evropske komisije, država članica EU i predstavnici vlada država regiona. Na konferenciji su razmenjena mišljenja o ovogodišnjim ocenama iz Izveštaja Evropske komisije, daljim obavezama iz procesa pristupanja, kao i očekivanjima od predstojećeg Samita Berlinskog procesa koji će se održati u okviru italijanskog predsedavanja inicijativom. [Više...](#)

IMPRESUM

Izdavač: Beogradska otvorena škola (BOŠ)
Masarikova 5/16, 11000 Beograd, Srbija
www.bos.rs

Urednici: Danijela Božović, Tamara Skrozza i Srđan Đurović
Autori: Danijela Božović, Dejan Anastasijević i Jovana Dragić

Lektura: Marijana Milošević

Objavlivanje elektronskog biltena „Progovori o pregovorima“ podržala je Fondacija za otvoreno društvo u Srbiji. Godišnji rad BOŠ podržava Evropska unija u okviru programa Evropa za građane i građanke. Stavovi izneti u ovom biltenu nisu nužno stavovi Fondacije za otvoreno društvo ili Evropske unije. Beogradska otvorena škola odgovorna je isključivo za iznete informacije. Za stavove i informacije u autorskim tekstovima i intervjuima odgovorni su sami autori, odnosno intervjuisane osobe.

IZVEŠTAJ O SRBIJI PRED EVROPSKIM PARLAMENTOM

U predlogu rezolucije Evropskog parlamenta, pozdravljaju se naponi Srbije na putu ka članstvu u EU kao i pripremljenost za pregovore, i ukazuje na napredak koji je zemlja postigla u oblasti ekonomskih reformi i saradnje u regionu. Od Srbije se traži veće zalaganje u oblastima: borbe protiv korupcije, nezavisnog sudstva, zaštite slobode medija i manjinskih prava, kao i nastavak normalizacije odnosa s Kosovom.

Izvestilac Evropskog parlamenta (EP) za Srbiju Dejvid Mekalister je 9. januara 2017. Odboru za spoljne poslove Evropskog parlamenta (AFET) predstavio predlog teksta Rezolucije o Srbiji za 2016. godinu. Nakon usaglašavanja teksta kroz amandmane poslanika, izveštaj o Srbiji trebalo bi da bude usvojen u martu, kao Rezolucija Evropskog parlamenta na plenarnom zasjedanju u Strazburu.

U tekstu se izražava zadovoljstvo zbog otvaranja poglavlja u pregovorima o članstvu u EU i ističe da je „Srbija preduzela važne korake za normalizaciju odnosa s Kosovom“, da napreduje u stvaranju delotvorne tržišne privrede, kao i da je „poboljšana

Rezolucije u Evropskom parlamentu, pa i rezolucije o napretku država u procesu evrointegracija predstavljaju tzv. nezakonodavne akte. Rezolucija je dokument EP koji ukazuje na političku želju da se deluje u datoj oblasti: ona omogućava Parlamentu da predlaže smernice na neobavezujući način, odnosno bez bilo kakve pravne obaveze za adresata (što su u ovom slučaju organi države kandidata/potencijalnog kandidata za članstvo u EU).

Nosilac posla u vezi s rezolucijom je Odbor za spoljne poslove EP. U sklopu svog delovanja, Odbor je nadležan i za praćenje napretka država kandidata/potencijalnih kandidata u evropskim integracijama.

U slučaju kada se izrađuje nezakonodavni akt, nužno je da bilo koji odbor, pa samim tim i Odbor za spoljne poslove EP, imenuje izvestioca. Izvestilac je nadležan za pripremu rezolucije i njeno podnošenje EP u ime Odbora. Godišnji izveštaj o napretku EK je polazna osnova, i prema njemu izvestilac sastavlja nacrt rezolucije o ovom dokumentu. Zato je i naziv samog dokumenta izvestioca „Rezolucija o Izveštaju o napretku date države kandidata/potencijalnog kandidata“.

Rezolucija o Izveštaju o napretku Srbije iznosi opštu ocenu stanja u Republici Srbiji. Zatim se osvrće na političke kriterijume i njihovo sprovođenje u periodu izveštavanja. Takođe, Rezolucija tretira ekonomska pitanja i regionalnu saradnju.

Foto: Dejvid Mekalister, Izvestilac Evropskog parlamenta za Srbiju

sveukupna ekonomska situacija u zemlji“. Još se navodi da su potpuno sprovođenje evropskih reformi i politika presudni pokazatelj uspeha u postupku integracije u EU.

Kada je reč o slobodi medija, poslanici EP, kako se navodi u predloženom tekstu, „ponovo izražavaju zabrinutost zbog izostanka napretka u poboljšanju stanja na polju slobode izražavanja i slobode medija i snažno predočavaju činjenicu da i dalje izazivaju zabrinutost pretnje, nasilje i zastrašivanje novinara“. Oni pozivaju srpske vlasti da istraže svaki napad na novinare ili medije, sprovedu potpuno zakone o medijima i obezbede uvid u vlasništvo i finansiranje medija.

U nacrtu rezolucije primećuje se da, iako je došlo do izvesnih pomaka u pravosuđu – posebno kad je reč o usaglašavanju sudske nadležnosti i pospešenju dolaska na položaje na temelju zasluga – „nezavisnost pravosuđa nije zajamčena u praksi“.

„EP je upoznat sa spornim događajima koji su se dogodili u četvrti Savamala i traži da se tu nađe brzo rešenje“, navodi se u predlogu Rezolucije. Osim toga, „snažno se ukazuje na činjenicu da su kvalitet i delotvornost sudske vlasti i pristupa pravosuđu u lošoj situaciji zbog neravnomerne raspodele poslova, teškog zaostatka u rešavanju slučajeva i izostanka besplatne pravne pomoći“.

EP je, kako se navodi, „zabrinut zbog manjka napretka u bitki protiv korupcije i hitno traži od Srbije da u tom pogledu pruži dokaze jasnog angažovanja, kao i da ojača primenu nacionalnog akcionog plana za suzbijanje korupcije“.

Evropski parlamentarci očekuju da srpske vlasti „podnesu prvi bilans istraga, suđenja i presuda za afere krupne korupcije“ i da „neodložno izmene i stave na snagu odeljak krivičnog zakona za

ekonomske prestupe i korupciju kako bi se došlo do ubedljivog i predvidivog kaznenog okvira”.

Oni „pozdravljaju napredak u borbi protiv organizovanog kriminala (...), traže od Srbije da udvostruči napore u istrazi šire rasprostranjenih kriminalnih mreža, pospeši finansijske istrage, utvrdi politike utemeljene na obaveštajnim delovanjima, uz dokaze o konačnim presudama”.

U dokumentu se odaje priznanje srpskim vlastima za konstruktivno rešavanje migrantske krize, napominje da bi Srbija morala da usvoji novi zakon o azilu, a od Evropske komisije traži da i dalje pruža pomoć Srbiji u rešavanju problema imigracije.

Posebno se navodi da je Srbija ostvarila bitan napredak u otklanjanju budžetskog deficita, uz bolje izgleda za privredni rast, dok su smanjeni dugovi na unutrašnjem i spoljnotrgovinskom polju.

„EP podvlači da je došlo do pomaka u restrukturiranju državnih preduzeća i ukazuje na to da su mala i srednja preduzeća od ključne važnosti za srpsku privredu.”

U nacrtu rezolucije ukazuje se na poboljšanje transparentnosti i postupka konsultacija u srpskom parlamentu, naglašava zabrinutost zbog čestog posezanja za hitnim postupcima prilikom usvajanja zakona. Izražava se i „žaljenje što je zbog nereda” šef delegacije EU Majkl Devenport sprečen da u parlamentu u Beogradu podnese izveštaj Evropske komisije o evropskoj integraciji Srbije.

Poslanici Evropskog parlamenta podneli su ukupno 325 amandmana na Nacrt izveštaja o Srbiji, a tokom februara su se unutar EP usaglašavali podneti amandmani s tekstem Mekalisterovog izveštaja. Planirano je da spoljnopolitički odbor Evropskog parlamenta 27. februara glasa o kompromisnom tekstu, koji bi trebalo da bude izglasan u formi Rezolucije.

Ovoga puta, najveći broj amandmana poslanici Spoljnopolitičkog odbora Evropskog parlamenta uložili su na delove izveštaja koji se odnose na normalizaciju odnosa Beograda i Prištine, stanju u oblasti pravosuđa, medija i borbe protiv korupcije u Srbiji, kao i na odnose Srbije sa Rusijom. Veliki broj parlamentaraca traži otvaranje svih tehnički pripremljenih poglavlja u pregovorima sa Srbijom.

Kada su u pitanju unutrašnje reforme u Srbiji, evropski parlamentarci najviše su pažnje posvetili insistiranju na nezavisnom pravosuđu, borbi protiv korupcije, transparentnom finansiranju političkih stranaka i izbornih kampanja.

U dvadesetak amandmana govori se o neophodnosti garantovanja nezavisnosti medija, slobode izražavanja i zaštiti novinara u Srbiji. Od vlasti Republike Srbije traži se da omoguće nesmetano funkcionisanje i pruže punu podršku radu nezavisnih tela u zemlji.

PUT DO REZOLUCIJE EVROPSKOG PARLAMENTA

Godišnji izveštaj Evropske komisije o određenoj zemlji kandidatu/potencijalnom kandidatu za članstvo u EU (nekada Izveštaj o napretku) predstavlja polaznu osnovu za izradu nacrtu Rezolucije Evropskog parlamenta. Izvestilac Evropskog parlamenta za datu zemlju kandidata/potencijalnog kandidata za članstvo u EU priprema nacrt Rezolucije koji zatim dostavlja članovima Odbora za spoljne poslove Evropskog parlamenta (koji se u svakodnevnoj komunikaciji unutar institucija Evropske unije označava stračenicom AFET, od francuskog *Affaires étrangères*).

U skladu s poslovnikom o radu Evropskog parlamenta, izvestilac obrazlaže nacrt Rezolucije članovima odbora na prvom narednom zasedanju, što predstavlja i „prvo čitanje Rezolucije pred Odborom”. Nakon prvog razmatranja pred Odborom, teče rok za podnošenje amandmana. Ukoliko je podneto više od 50 amandmana, praksa Evropskog parlamenta nalaže da se broj amandmana umanji dolaženjem do takozvanih kompromisnih amandmana.

Izvestilac za datu zemlju kandidata/potencijalnog kandidata za članstvo u EU, predlaže usaglašene amandmane koje je sastavio od već prispelih amandmana, spajanjem ili sastavljanjem novih sa sličnom ili istom tematikom. Usaglašeni amandmani, po pravilu, imaju kao posledicu povlačenje drugih amandmana na isti deo teksta. Amandmani koji nisu ušli u kompromis brišu se s liste, a o onima koji su sadržajno drugačiji, raspravlja se na narednom zasedanju Odbora za spoljne poslove Evropskog parlamenta. Od samog izvestioca zavisi kako će izgledati tekst Rezolucije.

Usaglašen tekst Rezolucije izvestilac obrazlaže na narednom zasedanju Odbora za spoljne poslove – u pitanju je takozvano „drugo čitanje pred Odborom”. Ovo zasedanje AFET-a koristi se za raspravu o usaglašenim amandmanima, ali i o amandmanima koji su odbačeni. Konačan tekst Rezolucije, koji će biti upućen na plenarnu sednicu Evropskog parlamenta, Odbor za spoljne poslove usvaja glasanjem. Amandmane na tekst Rezolucije, koji će se razmatrati na plenarnoj sednici Evropskog parlamenta, može podneti svaka poslanička grupa ili grupa od 40 poslanika. Svaka poslanička grupa dobija vreme za raspravu u zavisnosti od broja poslanika. Glasanje o rezolucijama u celosti se obavlja podizanjem ruke prisutnih poslanika u sali i ono se ne beleži u aneksu stenograma, osim ako tako ne bude zatraženo na vreme, od određenog broja poslanika.

Za više informacija o načinu funkcionisanja, ulozi i značaju Evropskom parlamentu u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji pogledajte „Evropski parlament i Srbija” u izdanju Fondacije Konrad Adenauer i Centra savremene politike iz septembra 2016.

GODINA SPOROG NAPRETKA

Piše Dejan Anastasijević, novinar nedeljnika „Vreme”

Foto: Dejan Anastasijević, novinar nedeljnika „Vreme”

Ako se po jutru dan poznaje, onda tekuća 2017. godina ne obećava mnogo kada je reč o napretku Srbije ka članstvu u EU. Iako je ranije bilo najavljeno da će Poglavlje 26 (Kultura i obrazovanje) biti otvorena već početkom januara, to je odloženo za mart. U međuvremenu je u Evropskom parlamentu održana rasprava o godišnjem izveštaju koji je pripremio izvestilac Dejvid Mekalister, i kako stvari stoje, finalna verzija tog izveštaja biće mnogo oštrija nego izveštaj Evropske komisije koji je izašao u novembru (vidi tekst iz prošlog broja). Povrh svega toga, odnosi sa susednom Hrvatskom, čija je podrška neophodna da bi Srbija napredovala, su još zategnuti i nema znakova da će se u dogledno vreme popraviti. Dodajmo na sve to i kampanju za predsedničke, možda i parlamentarne izbore u Srbiji, što će odvući deo energije i vremena koji su se mogli upotrebiti za reforme, i slika ne izgleda nimalo ružičasto.

Ako se po jutru dan poznaje, onda tekuća 2017. godina ne obećava mnogo kada je reč o napretku Srbije ka članstvu u EU.

Krenimo od Evropskog parlamenta, to jest od Spoljnopolitičkog komiteta (AFET) gde je Mekalisterov izveštaj predstavljen dva dana nakon božićnih praznika u Srbiji. Kao i ranijih godina, taj izveštaj u dobroj meri liči na tri meseca stariji izveštaj Komisije: Srbija je u načelu pohvaljena zbog mera štednje, nastavka dijaloga s Prištinom i odnosa prema izbegličkoj krizi. Konstatovano je, međutim, da nije bilo dovoljno napretka u oblasti vladavine prava i borbi protiv organizovanog kriminala, a za razliku od Komisije, koja se uzdržala od direktnog pominjanja slučaja Savamale, Mekalisterov nacrt jasno ističe zahtev da se pronađu vinovnici nelegalnog rušenja i oni koji su sprečili da policija izađe na teren. A zatim, u izveštaju se oštro kritikuje pogoršanje situacije u vezi sa slobodom medija i izostanak napora da se pronađu i kazne vinovnici napada na novinare.

Za razliku od Komisije, koja se uzdržala od direktnog pominjanja slučaja Savamale, Mekalisterov nacrt jasno ističe zahtev da se pronađu vinovnici nelegalnog rušenja i oni koji su sprečili da policija izađe na teren.

Na ovaj nacrt podneto je čak 325 amandmana, od kojih su četvrtinu (84) podneli poslanici iz Hrvatske, i gotovo svi sadrže još oštrije kritike na račun Srbije. Osim ranije iznetih zahteva da Srbija odustane od gonjenja ratnih zločina počinjenih van

njene teritorije, vraćanje kulturnog blaga i poboljšavanja položaja hrvatske manjine, u amandmanima se pominje i rešavanje pitanja granice na Dunavu, koje dosad nije bilo među hrvatskim prioritetima. Sem toga, na Beograd su ispaljene strelice i zbog vojne saradnje s Rusijom, izdavanja poternice za bivšim komandantom Oslobođilačke vojske Kosova Ramušem Harađinajem (koji je na osnovu te poternice zadržan u Francuskoj), traži se da se Haškom tribunalu izruče troje radikala koji su optuženi za vršenje pritiska na svedoke... U amandmanu koji je podnela izvestilica za Kosovo Ulrike Lunaček pominje se i famozni oslikani voz koji je trebalo da saobraća na liniji Beograd – Kosovska Mitrovica i traži se da se to osudi kao provokacija.

Na ovaj nacrt podneto je čak 325 amandmana, od kojih su četvrtinu (84) podneli poslanici iz Hrvatske, i gotovo svi sadrže još oštrije kritike na račun Srbije.

Šta će od tih silnih amandmana ući u finalnu verziju zasad se ne zna, jer proces usaglašavanja još traje, a parlament će o izveštaju u formi rezoluciji glasati 27. februara, kada ovaj tekst već bude u štampi. Ono što svakako treba napomenuti je da su rezolucije EP ovog tipa neobavezujuće, ali da su Evropska komisija i Savet dužni da ih uzmu u obzir prilikom odlučivanja i izveštaja o napretku u pregovorima po poglavljima.

Kada je reč o poglavljima, Jadranka Joksimović, ministarka u vladi Srbije zadužena za evropske integracije je rekla da su svi problemi koje je Hrvatska postavljala kao uslov za otvaranje Poglavlja 26 sada otklonjeni, i da bi ono konačno trebalo da se otvori početkom marta, možda u paru s Poglavljem 20 (Preduzetništvo i industrijska politika). Ministarka je rekla i da je Srbija spremna da otvori i Poglavlje 29 (Carinska unija), ali da predstavnici članica EU u Briselu oko toga još nisu postigli potrebnu saglasnost.

Istovremeno, šefica srpskog tima za pregovore o pridruživanju Tanja Mišćević ukazala je da su odnosi Srbije i Hrvatske trenutno „u lošem momentu” i izrazila nadu da to neće usporiti proces integracija, ali ta nada visi o tankom koncu. „Loš momenat” traje već gotovo godinu dana, prepucavanja na liniji Beograd–Zagreb su gotovo svakodnevnna, i može se sa sigurnošću predvideti da će na leto, kada na red dođe obeležavanje godišnjice „Oluje” i Dana domovinske zahvalnosti, doći do novog pogoršanja. To što se krivica za loše odnose ne može u potpunosti, pa čak ni većim delom, pripisati Srbiji, ne znači da

Hrvatska, kao članica EU, ne može da znatno uspori napredak Srbije i to je, uostalom, već dokazala.

... ove godine Srbija može da računa da će otvoriti samo šačicu poglavlja.

Kad se na sve to dodaju izbori i nedostatak političke volje članica EU da se proces proširenja ubrza, onda se vidi da ove godine Srbija može da računa da će otvoriti samo šačicu poglavlja, što je, kako su i Jadranka Joksimović i Tanja Mišćević priznale u odvojenim izjavama, ispod očekivanja. Možda će

turneja Visoke predstavnice EU za spoljnu politiku i bezbednost Federike Mogherini u glavnim gradovima regiona, zakazana za prvu nedelju marta, učiniti nešto da stvari krenu nabolje, ali na to se, nažalost, ne bi bilo pametno kladiti.

PREPORUČUJEMO

Izvršna agencija za obrazovanje, audio-vizualnu delatnost i kulturu (EACEA) je na osnovu informacija koje su ustupile Nacionalne jedinice Eurydice objavila izveštaj „Mehanizmi podrške za kreiranje politika u obrazovanju temeljenih na dokazima“. U izveštaju su zastupljene informacije o 28 zemalja članica Evropske unije, ali i Bosni i Hercegovini, Švajcarskoj, Islandu, Lihtenštajnu, Crnoj Gori, Makedoniji, Norveškoj, Srbiji i Turskoj. Izveštaj sadrži opis mehanizama i praksi koje podržavaju stvaranje politika u obrazovnom sektoru, a koje su utemeljene na dokazima.

Objavljena je kratka zbirka „Pametnih priča“ odnosno primera primene pristupa pametne specijalizacije (S3) u državama članicama Evropske unije. Platforma pametne specijalizacije (S3 Platforma) pokrenuta je na inicijativu Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Evropske komisije, s ciljem pružanja naučno utemeljenog savetovanja regionalnim i nacionalnim telima. Cilj S3 je podsticanje inovacija u svrhu ekonomskog rasta, kroz umrežavanje aktera i resursa, jačanje inovacionih sistema i razmenu znanja (što državama i regionima omogućava da se orijentišu na svoje prednosti). Na području EU razvijeno je više od 100 Strategija pametne specijalizacije (S3), pretežno na regionalnom nivou.

POGLAVLJE 27 U SRBIJI: JOŠ UVEK U PRIPREMI

Koalicija 27 predstavila je treći po redu izveštaj pod nazivom „Poglavlje 27 u Srbiji: još uvek u pripremi” na konferenciji za medije održanoj 26. januara 2016. godine. Godišnji izveštaj sumira rezultate praćenja i analize promena u oblasti životne sredine i klimatskih promena u Srbiji, nastalih u skladu s procesom pregovora sa Evropskom unijom u okviru Poglavlja 27. Izveštaj pruža nezavisni kritički osvrt na brojne izazove i daje konkretne predloge Vladi Republike Srbije, kako bi se u procesu pregovora i pristupanja Evropskoj uniji došlo do pravog pomaka i poboljšalo realno stanje životne sredine.

„Izveštaj ‘Poglavlje 27 u Srbiji: još uvek u pripremi’” bavi se problemima koji su se nagomilavali decenijama, a koje je moguće rešiti samo uz punu posvećenost Vlade i čvrstu odlučnost da životnu sredinu i klimatske promene postave visoko na listi prioriteta. Takođe, namera izveštaja Koalicije 27 jeste da pokaže da klimatske promene i kvalitet životne sredine nisu samo obaveza koja proističe iz pregovora sa EU već pitanje koje se tiče zdravlja svih građanki i građana.” – izjavila je Tanja Petrović, direktorka Mladih istraživača Srbije, u ime Koalicije 27.

Moramo imati u vidu da je vazduh u Srbiji među najzagađenijima u Evropi (prema podacima Evropske agencije za životnu sredinu); da je Svetska zdravstvena organizacija procenila da ekonomski troškovi zbog preuranjenih smrtnih slučajeva koji su rezultat zagađenja vazduha u Srbiji, iznose 33,5% BDP-a; da se u našoj zemlji prečišćava samo 10% otpadnih voda.

U svom izlaganju Tanja Petrović je istakla da „životna sredina ne može da čeka novi izborni ciklus”, a po njenim rečima „potrebno je ustanoviti dugoročnu strategiju rešavanja ovih problema imajući u vidu da su najskorije procene o tome koliko će nas to sve koštati odavno zastarele i da zapravo ciljamo pokretnu metu”. Ovim izveštajem organizacije civilnog društva, koje su članice Koalicije 27, izražavaju i svoju spremnost da aktivno podrže pregovarački proces znanjem i raspoloživim kapacitetima, s ciljem da se postignu najbolji mogući rezultati korisni za sve građane i građanke Republike Srbije, a to su očuvana priroda i zdravlja životna sredina.

KOALICIJA 27

Koalicija 27 je platforma za zajedničko učešće organizacija civilnog društva u procesu usvajanja standarda i vrednosti Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine u Republici Srbiji. Vizija Koalicije 27 je očuvana životna sredina za dobrobit ljudi i prirode, niskougljenična ekonomija, efikasno i pravredno korišćenje prirodnih resursa u Republici Srbiji.

Koalicija 27 prati proces usklađivanja i primene politika i propisa Republike Srbije s pravnim tekovinama EU u oblasti životne sredine i klimatskih promena i doprinosi tom procesu. Koalicija 27 zagovara i podstiče učešće javnosti u procesu pristupnih pregovora Republike Srbije sa EU i predlaže rešenja koja će doprineti zaštiti i unapređenju životne sredine i kvalitetu života građana.

Koalicija 27 redovno izrađuje prilog za Izveštaj o napretku Republike Srbije, u oblasti životne sredine i klimatskih promena, kao i nezavisne izveštaje:

- Srbija na putu pristupanja EU: Šta je sledeće u najskupljem poglavlju? (Ocena Koalicije 27 o napretku Srbije u Poglavlju 27: Životna sredina i klimatske promene), Koalicija 27, januar 2016 / Serbia on the Road to EU Accession: Securing ambition for Chapter 27, CSOs' assessment on the Progress of Serbia in Chapter 27: Environment and Climate Change, Koalicija 27, januar 2016.
- Izveštaj Koalicije 27 o napretku Srbije u poglavlju 27 pristupnih pregovora sa Evropskom unijom, Koalicija 27, septembar 2014 / Civil Society Contribution to Serbia 2014 Progress Report, Overview of Chapter 27: Environment and Climate Change, Koalicija 27, septembar 2014.

Članice Koalicije 27 aktivno su uključene u proces izrade propisa i redovno učestvuju na javnim događajima gde se razmatraju najvažnija pitanja iz oblasti zaštite životne sredine.

Članice Koalicije 27 su:

- Alternativa za bezbednije hemikalije (ALHem),
- Beogradska otvorena škola (BOŠ),
- Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR),
- Centar za unapređenje životne sredine (CUZS),
- Climate Action Network Europe (Evropski ogranak mreže za klimatske akcije),
- Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije,
- GM Optimist,
- Jedan Stepen Srbija,
- NVO Fraktal,
- Mladi istraživači Srbije (MIS) i
- WWF – Svetski fond za prirodu.

Regionalna kancelarija Fondacije Hajnrih Bel za Jugoistočnu Evropu podržava aktivnosti Koalicije 27.

ODRŽIVOST CIVILNOG DRUŠTVA U NOVIM ZEMLJAMA ČLANICAMA EU I ULOGA EU FONDOVA

Konferencija pod nazivom „Održivost civilnog društva u novim zemljama članicama Evropske unije i uloga EU fondova”, održana je u Zagrebu, od 23. do 25. januara 2017. godine, u organizaciji Cenzura Plus – Udruga za promicanje ljudskih prava i medijskih sloboda.

Cilj konferencije bio je da se razmotri koliko su EU fondovi doprineli održivosti civilnog društva, kakav je status civilnog društva u zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU, kako se vlade tih zemalja pripremaju za decentralizaciju EU fondova u pretpristupnom razdoblju, koja dobra iskustva nastoje primeniti, a koja loša izbeći. Takođe, postojala je i potreba da se razgovara o uspešnosti korišćenja pretpristupnih fondova u Hrvatskoj, uspostavljanju sistema za upravljanje strukturnim EU fondovima u toj zemlji, poteškoćama koje su uočene u početnom periodu njihove primene, načinu na koji to pogađa krajnje korisnike i samu svrhu tih fondova, o načinu korišćenja sredstava iz Evropskog socijalnog fonda i njihovim razvojnim aspektima, o praksama novih zemalja članica EU u toj oblasti i preostalim mogućnostima za finansiranje najvažnijih segmenata reformi u Hrvatskoj u pretpristupnom periodu.

Na konferenciji su predstavljena iskustva i prakse iz Srbije, Crne Gore, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Makedonije, uz učešće predstavnika civilnog sektora.

U okviru panela pod nazivom „Uloga EU u unapređenju statusa civilnog društva u pretpristupnom periodu i nakon stupanja zemlje u članstvo u EU” na temu priprema zemalja regiona za decentralizaciju EU fondova, govornice Kancelarije za saradnju s civilnim društvom Vlade Republike Srbije, Građanskih inicijativa, Centra za razvoj NVO iz Crne Gore i Ministarstva finansija Crne Gore.

Rad Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom, dosadašnju podršku razvoju i aktivnostima civilnog društva u Srbiji, kao i EU podršku Kancelariji, predstavila je Marina Tadić. Tokom panela, razmatrano je više pitanja, a razgovaralo se, između ostalog, o pripremama Kancelarije da preuzme uloge u sistemu indirektnog upravljanja EU fondovima, kao i o izazovima i problemima u korišćenju EU fondova za civilno društvo u Republici Srbiji.

Foto: Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom

Dejana Stevkovski iz Građanskih inicijativa govorila je o organizacijama civilnog društva u Srbiji i njihovoj održivosti, kao i o spremnosti da učestvuju u distribuciji sredstava iz EU fondova. Predstavila je karakteristike okruženja u kojem OCD deluju u Srbiji, stanje u oblasti saradnje sa institucijama i mogućnosti za unapređenje pravnog okvira za delovanje organizacija.

Jedan od zaključaka konferencije jeste da je ova tema od izuzetnog značaja za civilno društvo u celom regionu i da je potrebno blagovremeno započeti pripremu za korišćenje strukturnih fondova EU, kako bi se izbegli brojni izazovi s kojima se trenutno suočavaju organizacije civilnog društva u Hrvatskoj.

Izvor: Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom

MALTA NA ČELU EVROPSKE UNIJE

Prioriteti malteškog predsjedništva, kako je navedeno u programu, jesu vraćanje poverenja u EU, dijalog i promišljanje o budućnosti EU, kao i relevantna rešenja u oblasti migracija, bezbednosti i ekonomije. Predsedništvo će se u narednih šest meseci fokusirati na šest ključnih područja: migracije, jedinstveno tržište, sigurnost, socijalnu uključenost, evropsko susjedstvo i pomorski sektor.

Foto: Logo malteško predsedništvo

Za svoj logo malteško predsedništvo izabralo je savremenu interpretaciju Malteškog krsta, amblema vojničkoga reda Vitezova Sv. Ivana, simbola junaštva i pomaganja.

Malta predsedava Savetom Evropske unije od 1. januara do 30. juna 2017. godine. Ovu ulogu preuzela je od Slovačke, koja je koordinirala radom Saveta EU u drugoj polovini 2016. godine.

Iako je sa svojih 420.000 stanovnika najmanja država EU (0,08% populacije EU), Malta je istovremeno posvećena članica Unije, s planovima i ambicijom da za vreme predsedavanja približi EU njenim građanima. Prvo predsedavanje Unijom ogroman je

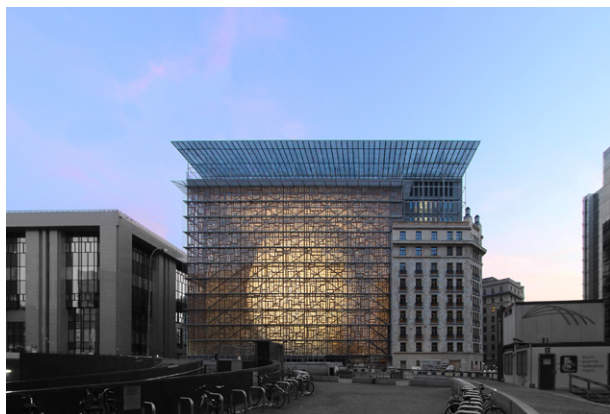

Foto: Novo sedište Evropskog saveta – zgrada Evropa

ZGRADA EVROPA

Na početku malteškog predsedavanja, otvoreno je novo sedište Evropskog saveta – zgrada Evropa – koja je zbog svog futurističkog izgleda prozvana Svemirska jaje. Smeštena u srcu evropskog distrikta u Briselu, zgrada Evropa predstavlja prvi korak ka unapređenju izgleda sedišta EU, uz novu pešačku zonu na Šumanovom trgu. Zahtev Evropskog saveta bio je da nova zgrada bude zelena i da ima solarne panele, sistem prikupljanja kišnice, LED svetla, a u njenoj izgradnji su korišćeni stari reciklirani hrastovi prozorski okviri prikupljeni iz svih 28 zemalja članica EU.

Zgrada je, prema procenama, koštala 321 milion evra, a prema rečima arhitekta Filipa Samena, izgrađena je sa idejom da se napravi prostor izdvojen od buke i gužve za lidere EU.

logistički i politički izazov, ali zvaničnici i upućeni smatraju da će predsedavanje Malte ipak biti uspešno. Uvereni su, naime, da ta mala zemlja, koja je 2004. postala članica bloka, a 2008. pristupila i zoni evra, neće stavljati domaće probleme na vrh evropske agende, već će bez kontroverzi sprovesti dnevni red Evropske unije i obnavljati poverenje u evropski projekat.

Malta će se, kada je reč o migracijama, fokusirati na jačanje i uobličavanje zajedničkog evropskog sistema azila, transformisanje evropske službe za podršku azilu u pravu evropsku agenciju, kao i na prijem izbeglica u članice EU, s obzirom na približavanje isteka dvogodišnjeg roka za razmeštanje 160.000 izbeglica. Malta, koja leži migracionoj ruti između Libije i Italije, 2016. godine primila je oko 1.700 potražilaca azila. Od 2012. godine ukupno ih je bilo oko 20.000. Međutim, samo jedna trećina njih ostaje na malteškim ostrvima, dok se većina prebacuje u Italiju.

Među prioritetima Malte u vezi s jedinstvenim tržištem jeste i konačno ukidanje rominga, unapređenje bezbednosti snabdevanja energijom i rad na sporazumu koji će obezbediti da svaki grad i selo u EU ima besplatan vaj-faj.

U domenu socijalne inkluzije, Malta će posebnu pažnju posvetiti povećanju učešća žena na tržištu rada i borbi protiv rodno zasnovanog nasilja. Takođe, ta će zemlja organizovati konferenciju na ministarskom nivou o LGBTIQ pitanjima.

U politici susjedstva, kao jednom od prioriteta, Valeta će posebnu pažnju usmeriti na južno susjedstvo EU, naročito na stabilizaciju prilika u Libiji, a na planu pomorstva – na održiv i kontinuirani razvoj tog sektora.

Očekuje se da se za vreme predsedavanja Malte Britanija pozove na član 50 Ugovora EU radi otpočinjanja pregovora o izlasku iz Unije, a u to vreme održaće se i za Evropu važni parlamentarni izbori u Holandiji i predsednički u Francuskoj.

Za šest meseci Malta će rotirajuće predsedavanje EU predati Estoniji koja je uskočila umesto Velike Britanije (nakon što je ta zemlja odustala od predsedavanja, kako bi se posvetila pripremama za istupanje iz EU).

Saznaj više:

- Internetske stranice malteškog predsedništva
- Program malteškog predsedništva Savetom
- Okvirni kalendar sastanaka tokom malteškog predsedavanja Savetom
- Privremeni dnevni redovi za sastanke Saveta za vreme malteškog predsedništva

Više o malteškom predsedavanju Savetom EU:

- Malteško predsedavanje Savetom Evropske unije – pregled činjenica, Tara Tepavac i Emilija Milenković, Evropski pokret u Srbiji, januar 2017.
- Malteško predsedavanje EU: Neizbežna upućenost na zemlje kandidate za članstvo, Sena Marić, Centar za evropske politike, januar 2017.

Predsedavanje Savetom Evropske unije rotira se između država članica na svakih šest meseci, a zadatak predsedavajuće zemlje u tom periodu jeste da podstiče rad Saveta. Savet EU je telo koje ima presudnu ulogu u procesu donošenja odluka u EU i koje zajedno sa Evropskim parlamentom usvaja zakone i koordinira politike EU.

Predsedništvo daje priliku svakoj državi članici da, nezavisno od dužine njenog članstva, utiče na programe EU i usmerava njene napore. Nakon Slovačke, Malta će ovaj zadatak obavljati prvi put od 1. januara do 30. juna 2017. godine, pa će štafetu predati Estoniji.

Predsedavajuće države članice tesno saraduju u grupama od po tri države, poznatijim kao trojke. Ovaj sistem uveden je Lisabonskim ugovorom 2009. godine. Trojka definiše dugoročne ciljeve i priprema zajednički program u kom iznosi teme i glavna pitanja kojima će se Savet baviti u periodu od 18 meseci. Na osnovu tog programa svaka od tri države priprema detaljni šestomesečni program.

Aktuelnu trojku čine predsedništva Holandije, Slovačke i Malte.

POGLAVLJE 12 – SIGURNOST HRANE, VETERINARSKA I FITOSANITARNA POLITIKA

Pravna tekovina u oblasti bezbednosti hrane, veterinarska i fitosanitarna politika odražava integrisani pristup EU bezbednosti hrane, koji za cilj ima osiguranje visokog stepena bezbednosti hrane, zdravlja i dobrobiti životinja i zdravlja bilja u okviru Evropske unije, kroz jedinstvene mere „od farme do trpeze” i odgovarajući monitoring, istovremeno obezbeđujući delotvorno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta.

Pravnu tekovinu u ovom poglavlju čini veoma veliki broj regulativa, direktiva i odluka koje obuhvataju: bezbednost hrane; veterinarsku politiku; stavljanje na tržište hrane, hrane za životinje i sporednih proizvoda životinjskog porekla; bezbednost hrane za životinje; fitosanitarnu politiku i genetički modifikovane organizme.

Da bi postala usklađena sa standardima EU iz ove oblasti, Srbija treba da prenese propise EU i obezbedi njihovu potpunu primenu. Ovo podrazumeva da nadležni organi obavljaju inspekciju i nadzor, kao i da postoje potrebne laboratorije. Takođe, potrebno je obezbediti da svi subjekti u poslovanju s hranom budu dobro obučeni i svesni svoje odgovornosti.

Sistem bezbednosti hrane u EU zasnovan je na nekoliko načela: odgovornosti proizvođača (hrane, ali i hrane za životinje); sledljivosti hrane (sposobnost da se hrana, hrana za životinje, komponente hrane i životinje prate kroz sve faze u lancu); primeni sistema analize rizika (kako bi mere koje se primenjuju radi zaštite zdravlja bile efikasne, proporcionalne i jasno usmerene), kao i primeni načela predostrožnosti kada je to neophodno (kako bi se u slučaju postojanja rizika, koji još uvek nije naučno razjašnjen, obezbedio visok nivo zaštite potrošača u EU).

U oblasti veterinarske i fitosanitarne politike, propisi EU utvrđuju pravila unutrašnje trgovine i unošenja živih životinja i proizvoda iz trećih zemalja u sektorima veterinarstva, zdravlja biljaka i ishrane životinja, istovremeno obezbeđujući zaštitu javnog zdravlja, zdravlja biljaka i životinja i dobrobiti životinja, kao i bezbednost hrane životinjskog porekla na unutrašnjem tržištu. Režim EU temelji se na sprovođenju istih pravila od strane nadležnih organa država članica. Veterinarske kontrole i kontrole zdravlja bilja na unutrašnjim granicama su ukinute. Primenjuje se zajednički režim provera na vanjskim granicama. Značajan deo pravne tekovine u ovoj oblasti uključuje higijenske aspekte koji se odnose na preradu i puštanje u promet hrane životinjskog porekla, kontrolu bolesti životinja i zaštitu bilja.

KOJA JE KORIST ZA SRBIJU?

- Veća bezbednost hrane
- Praćenje hrane „od farme do trpeze”
- Izvoz srpskih proizvoda na evropsko tržište bez posebnih kontrola
- Tradicionalni proizvodi se i dalje mogu proizvoditi
- Kontrolisana upotreba pesticida

Srbija ima obavezu da prihvati i u potpunosti primeni propise EU iz ove oblasti u trenutku pristupanja. Međutim, zbog značaja trgovinske razmene sa EU, odnosno kako bi mogla da svoju hranu izvozi na tržište EU, Srbija već duži period prilagođava svoje standarde evropskim. Srbija neće morati da se odrekne svojih tradicionalnih proizvoda, kao što su sir ili kajmak, ako se proizvode za potrošnju u sopstvenom domaćinstvu, i dalje će se proizvoditi kao do sada, ali će, ukoliko se plasiraju na tržište, morati da zadovolje određene higijenske standarde radi zaštite potrošača.

Srbija će kao rezultat procesa prilagođavanja standardima EU, između ostalog, imati unapređene objekte za proizvodnju i preradu mesa, unapređen uzgoj životinja na farmama, bolje standarde dobrobiti životinja, kontrolisanu upotrebu pesticida u skladu sa standardima EU, pouzdan sistem nacionalnih laboratorija. Hrana koja se proizvodi u Srbiji imaće slobodan put do evropskih potrošača, a domaćim potrošačima biće garantovani isti visoki standardi bezbednosti hrane koju trenutno imaju evropski potrošači.

(Brošura „Pregovaračka poglavlja – 35 koraka ka EU”, EU info-centar i Pregovarački tim za vođenje pregovora o pristupanju Srbije EU)

Beogradska otvorena škola
Centar za evropske integracije

Masarikova 5/16,
11000 Beograd, Srbija

T: +381 11 30 61 372
F: +381 11 36 13 112
E: eupregovori@bos.rs i cei@bos.rs
W: eupregovori.bos.rs i www.bos.rs
S: facebook.com/bos.cei
S: twitter.com/CEI_BOS

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA

Podržano od strane Evropske
unije u okviru programa
„Evropa za građane i građanke”

PROGOVORI O PREGOVORIMA

Ukoliko želite da redovno dobijate bilten
„Progovori o pregovorima” prijavite se [OVDE](#).

Stalo nam je do Vašeg mišljenja i povratne informacije
– molimo Vas da nas kontaktirate odgovorom na mejl
eupregovori@bos.rs i pošaljete nam sugestije o tome kako
možemo da poboljšamo ovaj bilten. Takođe, ukoliko
smatrate da bilten nije relevantan za Vaš delokrug rada ili
ako niste zainteresovani da ga primete ubuduće možete nam
to javiti odgovorom na ovu [poruku](#).

Ukoliko želite da primete informacije o specifičnim
poglavljima u okviru procesa pregovara Srbije sa EU
popunite **Upitnik**, koji se nalazi na sledećem [LINKU](#).